Medi ambient | Aguaita.cat | Actualitzat el 22/03/2021 a les 13:31

Conservacionistes al·leguen que el pla pel delta de l'Ebre no pot desvincular accions a la costa de cabals i sediments

Les entitats critiquen la manca d'estratègia per part del govern espanyol a l'hora de preservar l'espai natural

Taula amb representants presentant les al·legacions conjuntes al Pla de Protecció del delta de l'Ebre estatal. | Jordi Marsal /ACN

Entitats conservacionistes argumenten que el pla estatal presentat per preservar el delta de l'Ebre no pot desvincular les mesures previstes a la costa d'una gestió del riu que garanteixi els cabals d'aigua i sediments necessaris per a la seva continuïtat. Aquest és un dels punts centrals de les al·legacions conjuntes que han presentat l'Associació Sediments, la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE), Gepec, SEO/Birdlife, Picampall, l'Associació de Voluntaris del parc natural, Ecologistes en Acció i el Moviment Social Delta de l'Ebre. Posen en dubte que el Ministeri per a la Transició Ecològica tingui una estratègia clara per frenar la incidència del canvi climàtic en un espai ja molt tocat per la regressió, la subsidència i la salinització.
Les entitats sostenen que no té sentit actuar sobre la costa deltaica, amb moviments de sorres i una retirada de la línia de domini públic, si al mateix temps no es comença actuar de forma immediata per garantir les aportacions d'aigua i sediments que permetin la pervivència del Delta.

"El Ministeri ha de clarificar quina prioritat té: el Pla Hidrològic de l'Ebre amb les mesures

previstes o un pla de costes. És contradictori un pla de costes que no tingui res a veure amb el Pla Hidrològic, no té sentit", ha resumit el portaveu de la PDE, Manolo Tomàs. "Si no hi ha riu, no hi ha Delta. Si s'actua al litoral pensant només en aquesta qüestió puntual i no es té en compte tots els elements per reforçar el litoral no té sentit", ha sentenciat seguidament.

Els grups conservacionistes veuen el pla estatal com un simple "informe" i les mesures que posa sobre la taula com una "maniobra de distracció". Recorden que la qüestió que el document de més de 600 pàgines presentat no preveu mesures imminents per recuperar els sediments retinguts als embassaments de Riba-roja i Mequinensa o mesures per fixar els cada cop decreixents cabals d'aigua necessaris per al tram final però, en canvi, aposta clarament per moviments de sorres a diversos punts del litoral deltaic així com una retirada del domini públic terrestre com a suposada estratègia per guanyar temps i actuar de forma contundent davant l'amenaça afegida del canvi climàtic.

Un plantejament, però, del qual ja desconfien obertament els grups ecologistes. "La pregunta al govern espanyol seria: "teniu estratègia"?", ha inquirit Tomàs. La sensació, expliquen, és que s'estan presentant diverses actuacions amb la pretensió de visualitzar que l'Estat actua quan, en realitat, es tracta d'obres inconnexes sense cap fil conductor estratègic que permeti posar fil a l'agulla de forma immediata. Davant d'això, reclamen sentit comú. "Cal actuar ja. Si han aconseguit sis milions per a un projecte de dics inflables es pot fer també una prova a Riba-roja d'hidrosucció i permetre el pas de sediments", ha apuntat el portaveu de l'Associació Sediments, Jordi Parés.

Una qüestió de voluntat política a l'hora de fixar prioritats i posar els recursos necessaris. Com s'ha fet de forma extremadament ràpida amb la vacuna contra la covid-19, ha recordat la representant de Seo/Birdlife al delta de l'Ebre, Sofia Rivaes. El document d'al·legacions presentat, entre d'altres aspectes, recorda que els suposats impediments que posa l'Estat per assumir la recuperació de sediments no existeixen: qüestionen que calgui estudiar la granul·lometria dels materials compatibles amb el Delta perquè, recorden, "tots tenen una funció". També neguen que l'operació pugui afectar la funció de refrigeració de les nuclear de l'aigua de l'Ebre, situació que es podria resoldre per decantació.

D'altra banda, insisteixen que el govern espanyol ordeni la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) a revisar de forma independent l'estat de les comportes de fons de les preses i obligar les hidroelèctriques a pagar el 25% de l'energia que produeixen per destinar aquests recursos, per exemple, a la materialització d'aquestes mesures ambientals. Recorden que les proves pilot, com la plantejada al Siurana, ja estan fetes i existeixen estudis prou fonamentats per començar a actuar, començant aquest mateix 2021, per poder l'any vinent començar a fer baixar sediments des del pantà de Riba-roja.

Recuperar el colmatatge

En aquest sentit, una altra de les estratègies que plantegen és la represa del colmatatges dels arrossars i camps deltaics fent arribar els sediments d'aquests embassaments a través dels canals de regadiu. Una operació, segons ha plantejat el portaveu de Gepec, Quim Guasch, ajudaria, en el moment ambiental i agronòmic adequat, ajudaria decisivament a incrementar el nivell del terreny deltaic, lluitar contra la subsidència i equilibrar les zones tan costanera com interior. "Això no s'aborda al pla", ha lamentat.

Per contra, critiquen els grups conservacionistes, bona part del document focalitza la seva atenció en mesures com moviments massius de sorra entre diferents punts de la costa per intentar frenar l'embat del mar i el cada cop creixent nivell de l'aigua salada com a conseqüència del canvi climàtic. Defensen que no s'oposen frontalment a mesures d'acció immediata en aquests espais però sí que apel·len, novament, al sentit comú per bastir una estratègia que no permeti dilapidar recursos en mesures costoses, ambiental i econòmicament, que a mig termini poden resultar inútils.

En aquest context, des de SEO/Birdlife Rivaes ha demanat que no es plantegi una única solució de forma general per a tot el delta de l'Ebre i ha proclamat la necessitat d'aplicar mesures de forma quirúrgica, amb aportacions puntuals. "S'ha d'analitzar individualment cada franja costanera per veure quina seria la millor solució. Si, tècnicament, és l'aportació de sorres, aquesta hauria de ser puntual i evitant grans moviments des d'altres zones del Delta. Hauria de tenir totes garanties ambientals i estudis d'impacte ambiental corresponents, assegurant que la part ambiental queda assegurada davant l'interès econòmica de preservar una zona o l'altra", ha apuntat.

En el context d'una actuació global a tota la conca i amb els sediments com a principal argument, Rivaes considera que la creació de zones de batuda en alguns trams de costa del Delta pot ajudar a aturar el cop i proposar restaurar-los de forma "urgent". "És una defensa, matalàs o esponja que mitiga les pujades del nivell del mar, cada cop més intenses amb fenòmens com el Gloria. Aquesta franja, mentre no arribin sediments, evitaria l'entrada de la mar a l'interior del Delta", ha tancat.